

RAPORT KASOWY

– jak uniknąć rozbieżności?

Raport kasowy jest dokumentem wewnętrznym, który służy do określenia poziomu środków pieniężnych w kasie restauracji. Dokument ten sporządza się codziennie, czasem nawet częściej. Generowanie go wiąże się pewnymi problemami, które warto omówić.

Najważniejszą funkcją dobowego raportu kasowego jest przeliczenie środków pieniężnych w kasie i zaświadczenie obliczonego stanu podpisem na raporcie. Zaniedbanie obowiązku dziennej inwentaryzacji kasy i wpisywanie do raportu kasowego kwot z raportu fiskalnego może prowadzić do istotnych różnic kasowych, które po dłuższym czasie nie będą możliwe do wyjaśnienia

Podstawowym zadaniem raportu kasowego jest określenie fizycznego stanu środków pieniężnych w kasie. Przeliczenie pieniędzy odbywa się po każdej dobie restauracji, przy czym możliwe, a nawet wskazane jest wykonywanie tej operacji po każdej zmianie.

Stan środków pieniężnych zestawia się z raportem fiskalnym, który jest generowany przez kasę fiskalną. Raport fiskalny przedstawia wielkość obrotów w okresie rozliczeniowym. Określa czas, jaki upłynął od wydrukowania ostatniego raportu kasowego. Raporty fiskalne można generować wielokrotnie w ciągu dnia, jednak zgodnie z prawem nie można zacząć sprzedaży, jeżeli nie został wydrukowany raport fiskalny z dnia poprzedniego. To bardzo istotna informacja dla miejsc, gdzie prowadzi się sprzedaż po godzinie 24. Dla urzędu skarbowego wiążącą jest data wykonania raportu fiskalnego. Dla prawidłowości prowadzenia dziennych rozliczeń podatkowych należy więc krótko przed końcem doby zegarowej dokonać wydruku z kasy fiskalnej i kolejny raport fiskalny wygenerować po zamknięciu zmiany. Na raporcie kasowym znajdują się wtedy podpisyte oba raporty fiskalne, co pozwoli określić sprzedaż fiskalną w ciągu doby restauracji.

Sprzedaż restauracji będąca podstawą podatku dochodowego powinna być księgowana na podstawie dobowych raportów fiskalnych. Po przeliczeniu gotówki może okazać się, że suma z raportu fiskalnego różni się od stanu środków pieniężnych w kasie. Obowiązkiem osoby zamy-

kającej dzienne rozliczenie kasowe jest wyjaśnienie rozbieżności fiskalno-gotówkowych i opisanie ich w raporcie kasowym.

Dlaczego mogą występować różnice? Pierwszy powód to brak możliwości cofania transakcji na kasie fiskalnej. Ustawodawca nie przewidział możliwości cofania lub anulowania transakcji zafiskalizowanych. Zdarza się, że w wyniku reklamacji lub zwrotów transakcje są anulowane. Aby wycofać zafiskalizowaną sprzedaż, należy sporządzić protokół wycofania, dokument wewnętrzny, który opisuje wycofanie transakcji i zawiera podpis klienta wraz z paragonem fiskalnym. Na podstawie takiego dokumentu możliwe jest skorygowanie raportu fiskalnego¹.

Rozbieżności mogą wynikać również z pomyłek ludzkich, najczęstszą z nich jest błędne zadeklarowanie formy płatności. Jeżeli barman zadeklaruje formę transakcji jako gotówkową, a klient jednak zapłaci kartą powstanie teoretyczny niedobór w kasie, który wyjaśnić można po zestawieniu wszystkich transakcji z rejestrem sprzedaży bezgotówkowej uzyskanym z terminali kart bankowych.

Kolejnym przykładem pomyłki jest sprzedaż na podstawie faktury VAT. Wystawienie faktury jest wystarczającym dowodem fiskalnym, który zwalnia z obowiązku drukowania paragonu fiskalnego. Teoretycznie kopia faktury sprzedażowej powinna być załączona do raportu kasowego, jednak nie zawsze tak się dzieje – usługa mogła być wykonana na podstawie umowy, faktura mogła trafić do księgowości przez wcześniejszą zmianę itd. Aby uniknąć tego typu problemów, dobrze jest przyjąć zasadę, że bezwzględnie każda transakcja musi być rejestrowana na kasie fiskalnej.

Bywa, że powodem rozbieżności pomiędzy stanem środków pieniężnych i raportem fiskalnym jest niesprawność urządzenia fiskalnego, może dojść do zaniku prądu, awarii lub braku papieru do drukowania paragonów. Wszystkie takie zdarzenia, które niosą za sobą przerwę w rejestracji transakcji sprzedażowych, muszą być opisane wraz z określeniem wielkości niezarejestrowanej sprzedaży przez osobę prowadzącą sprzedaż i załączone w formie oświadczenia do dziennego raportu kasowego.

Duże restauracje posiadają zintegrowany system sprzedaży, wtedy dzienny wydruk z systemu powinien również zostać uzgodniony ze stanem gotówki i raportem fiskalnym. Ponieważ w systemie tym możliwe są wycofania transakcji oraz jest on znacznie mniej podatny na awarie od kas fiskalnych, ilość rozbieżności jest zazwyczaj mniejsza.

Powodem rozbieżności, jaki występuje pomiędzy drukarką fiskalną a systemem zintegrowanym, jest sposób rozliczania bonifikat i obniżek. Często bywa, że w zintegrowanym systemie sprzedaży są wprowadzone informacje o obniżkach wybranych produktów i towarów. Informacje te są uwzględnione w cenie transakcji. Informacja ta wędruje do drukarki fiskalnej, gdzie zostaje wygenerowany paragon. Jednak dobowy raport fiskalny nie uwzględnia

bonifikaty i w takiej sytuacji pojawi się niedobór środków pieniężnych, który trzeba wyjaśnić oświadczeniem. Według większości interpretacji skarbowych² podstawą opodatkowania jest faktyczna kwota sprzedaży, którą jednak trzeba udokumentować paragonem fiskalnym, gdzie w części informacyjnej będzie wskazana kwota transakcji³.

Na koniec warto jeszcze raz zaznaczyć, że najważniejszą funkcją dobowego raportu kasowego jest przeliczenie środków pieniężnych w kasie i zaświadczenie obliczonego stanu podpisem na raporcie. Zaniedbanie obowiązku dziennej inwentaryzacji kasy i wpisywanie do raportu kasowego kwot z raportu fiskalnego może prowadzić do istotnych różnic kasowych, które po dłuższym czasie nie będą możliwe do wyjaśnienia.

Przy okazji omawiania rozliczeń dziennych sprzedaży warto również wspomnieć o rozliczeniu sprzedaży bezgotówkowej. Rozliczenie to dokonuje się później niż raport fiskalny. Dla celów kontrolingowych można wprowadzić nowy dokument wewnętrzny, do którego będą wprowadzane salda transakcji uzyskane z raportów terminali kart płatniczych i raportów dziennych transakcji bezgotówkowych, uzyskanych od operatora oraz na podstawie dziennych wyciągów bankowych. Transakcje bezgotówkowe powinny być systematycznie analizowane i uzgadniane.

Aby proces kontroli obrotów był prowadzony systematycznie i efektywnie, dobrym choć pracochłonnym rozwiązaniem jest wprowadzenie nowego konta zespołu 1 – dzienne rozliczenie sprzedaży, na którym prowadzony byłby codziennie rejestr sprzedaży.

W wielu restauracjach posiadających zintegrowany system sprzedaży rejestr obrotów eksportowany jest bezpośrednio do programu księgowego. Jest to rozwiązanie istotnie zmniejszające koszty i zgodne z ustawą o rachunkowości. Należy jednak podkreślić, że mimo automatyzacji pracy każdą dobę sprzedaży zarejestrowaną w systemie należy zestawić z dobowym raportem kasowym. Dlatego też stosowanie automatycznego transferu obrotów z systemu zintegrowanego do ksiąg rachunkowych przy braku kontroli manualnej może prowadzić do błędów w naliczaniu podstawy opodatkowania.

Doświadczenie wskazuje, że lepiej sprzedaż fiskalną wprowadzać manualnie, robiąc to systematycznie dzień po dniu w oparciu o uzgodnione raporty kasowe. ■

¹ Zasady prowadzenia ewidencji za pośrednictwem kas fiskalnych zostały określone w przepisach rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 28 listopada 2008 r. w sprawie kryteriów i warunków technicznych, którym muszą odpowiadać kasy rejestrujące oraz warunków ich stosowania (Dz. U. nr 212, poz. 1338 ze zm.). Ponadto kasy fiskalne rejestrują transakcje na podstawie art. 111 ust. 1 ustawy o VAT. Przepisy nie przewidują możliwości skorygowania sprzedaży i podatku należnego zaewidencjonowanego za pomocą kasy rejestrującej (tak jak jest to w przypadku faktur VAT), jednakże istnieje możliwość dokonania korekty, jeżeli możliwe jest wykazanie, że obrót z danej transakcji był inny niż kwota figurująca w raporcie fiskalnym. Wynika to pośrednio z art. 29 ust. 1 ustawy o VAT, zgodnie z którą podstawą opodatkowania jest obrót rozumiany jako kwota należna z tytułu sprzedaży, pomniejszona o kwotę należnego podatku. Interpretacja indy-

widualna Dyrektora Izby Skarbowej w Katowicach z 4 stycznia 2012 r., nr IBPP4/443-1480/11/AZ, zamieszczona na stronie internetowej Ministerstwa Finansów.

² Interpretacja indywidualna Dyrektora Izby Skarbowej w Łodzi z 27 stycznia 2012 r., nr IPTPB1/415-329/11-2/MD

Interpretacja indywidualna Dyrektora Izby Skarbowej w Łodzi z 22 września 2011 r., nr IPTPB3/423-119/11-2/IR

³ Ordynacja podatkowa nie wskazuje sposobu dokumentowania bonifikat. W tej sytuacji stosownie do art. 22 ust. 1 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2009 r. nr 152, poz. 1223 ze zm.) należy rzetelnie udokumentować czyli zgodne z rzeczywistym przebiegiem transakcji gospodarczej (zawierające co najmniej dane określone w art. 21 tej ustawy). Jest to warunek konieczny do uwzględnienia obniżenia podstawy podatku dochodowego, o którym mowa w art. 12 ust. 1 i 3 updop.